

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет філології

Кафедра журналістики

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕКСТ І КОМУНІКАЦІЯ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма Журналістика та медіакомунікація

Спеціальність С7 Журналістика

Галузь знань С «Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Текст і комунікація
Викладач (і)	Шлемкевич Тетяна Вікторівна
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	tetiana.shlemkevych@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/dae0ca1a2b91b4b73546
Консультації	Вт.15:00-16:00

2. Анотація до навчальної дисципліни

Курс «Текст і комунікація» є фундаментальною дисципліною магістерської програми з журналістики, що інтегрує лінгвістичну теорію тексту з сучасними комунікативними практиками. Дисципліна забезпечує поглиблене розуміння природи медіатексту як складного семіотичного та дискурсивного феномену в контексті масової комунікації.

Особлива увага приділяється дискурс-аналізу медіатекстів, критичному аналізу мовного впливу, стратегіям і тактикам медіакомунікації. Магістранти опановують методи лінгвістичного аналізу медіатекстів різних жанрів, вивчають механізми конструювання реальності через мову, досліджують інтертекстуальність та мультимодальність сучасних медіа.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Формування системного розуміння текстуально-дискурсивної природи медіакомунікації, опанування методів критичного аналізу медіатекстів та розвиток професійної компетентності у створенні ефективних комунікативних продуктів із дотриманням етичних норм та стандартів якісної журналістики.

Цілі:

1. Опанування теоретичних основ лінгвістики тексту та дискурс-аналізу;
2. Розуміння специфіки медіатексту та медіадискурсу як об'єктів аналізу;

3. Формування навичок критичного аналізу медіатекстів різних жанрів;
4. Опанування методів дослідження комунікативних стратегій і тактик;
5. Розвиток аналітичних навичок виявлення мовного впливу та маніпуляцій;
6. Удосконалення майстерності створення професійних медіатекстів.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
 ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
 ЗК 08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями;
 СК 02. Здатність формувати інформаційний контент;
 СК 03. Здатність створювати медіапродукт;

Програмні результати навчання

ПР 04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
 ПР 05. Використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.
 ПР 14. Генерувати інформаційний контент для будь-якого виду ЗМІ за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
 ПР 15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни (90 год.)	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	С7 Журналістика	1	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Модуль 1			
Текст як об'єкт лінгвістичного дослідження Поняття тексту в сучасній лінгвістиці. Текст vs дискурс. Категорії тексту: когезія, когерентність, інтенційність, інформативність, ситуативність, інтертекстуальність. Класифікації текстів. Типологія текстів за функціонально-стильовими ознаками.	2	4	10
Медіатекст як базова категорія медіалінгвістики Поняття медіатексту. Специфіка медіатексту: полікодовість, мультимодальність, гіпертекстуальність. Типологія медіатекстів за каналом поширення, жанровими ознаками, тематикою. Український контекст: дослідження Л. Шевченко, М. Яцимірської, Д. Сизонова.	2	4	10
Теорія дискурсу та медіадискурс Поняття дискурсу. Дискурсивні формації за М. Фуко. Типи дискурсу. Медіадискурс та його ознаки. Позалінгвальні складники медіадискурсу. Дискурсивні практики медіа.	2	4	10
Критичний аналіз медіадискурсу Застосування моделі Фейрклафа. Аналіз репрезентації соціальних акторів. Виявлення ідеологічних конструктів у медіатекстах. Кейс-студії українських медіа.	2	4	10
Комунікативні стратегії і тактики медіадискурсу Поняття комунікативної стратегії та тактики. Класифікація стратегій: інформативні, аргументативні, маніпулятивні. Тактики позитивної/негативної самопрезентації. Фреймінг та праймінг. Agenda-setting.	2	4	20

ЗАГ.:	10	20	60
-------	----	----	----

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни		
	Вид контролю	Бали
	Активність на практичних заняттях	35
	Дискурс-аналіз медіатексту (письмова робота)	15
	Контрольна робота	10
	Підсумковий контроль (залік)	40
	ВСЬОГО	100
Вимоги до письмових робіт	Письмовий контроль у вигляді контрольної роботи, виконання індивідуальних завдань, тестування. - Критичний дискурс-аналіз медіатексту з застосуванням моделі Фейрклафа (5-7 стор.); - Аналіз комунікативних стратегій у матеріалах обраного медіа (презентація); - Контрольна робота	
Практичні заняття	Відвідування та активна участь студентів у роботі практичних занять є обов'язковою умовою успішного складання курсу. Пропонуються наступні форми роботи на заняттях: виступ, опонування, участь у дискусії. На практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у виступах, активність при обговоренні питань, відповіді на питання експрес-контролю тощо. Критеріями оцінки при усних відповідях можуть бути: повнота розкриття питання; логіка викладення; впевненість та переконливість, культура мови; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичність міркування, вміння робити порівняння, висновки. Робота на практичному занятті оцінюється за 5-бальною шкалою в залежності від повноти відповіді студента.	

Умови допуску до підсумкового контролю	Для отримання допуску до підсумкового контролю студенту необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.
Підсумковий контроль	Форма контролю (залік). Форма здачі (комбінована).

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність: Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності; на плюралізмі як важливій основі розвитку інтелектуальних здібностей студентів, розвитку їхнього критичного мислення. Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Списування під час контрольних модульних робіт та екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Відвідування занять :

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.

Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №309 від 19.05.2023 р.)».

Покликання: <http://surl.li/kedzc>

Для отримання допуску до підсумкового контролю студентів необхідно отримати мінімум 25 балів за семінарські заняття чи завдання самостійної роботи.

Неформальна освіта: Під час навчання студентам пропонується проходження додаткових курсів на платформах Prometheus, VUMonline та Coursera за відповідних предметних спрямувань. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

Покликання : <http://surl.li/dzryl>

8. Рекомендована література

Література:

1. Шевченко Л. І., Сизонов Д. Ю. Теорія медіалінгвістики. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2021. 214 с.
2. Шевель С. Ю., Білик К. В. Лінгвістика тексту : навч. посіб. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2024. 243 с.
3. Fairclough N. Critical discourse analysis : the critical study of language. 2nd ed. London : Routledge, 2010. 608 p.
4. Кулик В. Дискурс українських медій : ідентичності, ідеології, владні стосунки. Київ : Критика, 2010. 656 с.
5. Яцимірська М. Г. Медіастилістика : принципи формалізації медіатекстів. Львів : ПАІС, 2018. 268 с.
6. Discourse Studies : міжнародний журнал. URL: <https://journals.sagepub.com/home/dis>
7. Critical Discourse Studies : міжнародний журнал. URL: <https://www.tandfonline.com/toc/rcds20/current>
8. Медіалінгвістика : словник термінів і понять. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/>
9. Detector Media : медіакритика та аналіз. URL: <https://detector.media/>